

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

National Office
Erasmus+UA
erasmusplus.org.ua

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

**Розроблення освітніх програм –
рекомендації щодо модернізації
освітніх програм та навчальних
планів у межах проектів програми
Еразмус+ і національного
законодавства**

7 листопада 2018 р.

SUPPORT

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Більше відповідальності за **якість** результатів проектів Еразмус+ з розвитку потенціалу вищої освіти (СВНЕ), їх відкритість для світу з метою поширення та використання, посилення їх впливу та стійкості.

Платформа:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

Erasmus+

ВАЖЛИВО!

✓ План із контролю та моніторингу якості:

(1) процесу реалізації проекту

(2) заявлених результатів проекту

**зовнішнє та внутрішнє колегіальне оцінювання /
external and internal peer review*

Один з критеріїв оцінювання результатів проектів:
ефективність і результативність проекту в контексті
запровадження положень *Болонського процесу*

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Основи розроблення, модернізації та забезпечення якості освітніх програм за проектами Еразмус+

- Довідник користувача ЄКТС (2015 р.)
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (2015 р.)
- Tuning (<http://www.unideusto.org/tuningeu/>)
- CoRe2 project – “Competences in Recognition and Education 2” (www.core-project.eu)
- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації (2014 р.)
- Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання (2016 р.)
- Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти (<http://erasmusplus.org.ua/erasmus/54-materiali-here/1514-ceminar-metodychni-rekomendatsii-shchodo-opysu-osvitnoi-prohramy-v-konteksti-novykh-standartiv-vyshchoi-osvity-24-03-2017.html>)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Нормативно-правові основи розроблення, модернізації та забезпечення якості освітніх програм за проектами Еразмус+

- Угода про Асоціацію Україна-ЄС
- Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.)
- Закон України «Про освіту» (2017 р.)
- Перелік галузей знань і спеціальностей (2015) – ISCED
- Національна рамка кваліфікацій (2011 р.) – EQF LLL
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (2016 р.)
- Стандарти вищої освіти

<http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here/materiali-here.html>

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Розроблення освітніх програм / курсів LLL (освіти дорослих) – на основі запровадження ключових інструментів Болонського процесу, представлених у національному законодавстві:

студентоцентрований підхід (*student-centered approach*)

компетентністний підхід і результати навчання (*competence-based approach and learning outcomes*)

ЄКТС (*ECTS*)

рамки кваліфікацій (*NQF*) (*EQF LLL 2017; QF EHEA 2018*
– ЄКТС + результати навчання)

додаток до диплому (*DS*) (2018)

забезпечення якості (*QA*)

Національна рамка кваліфікацій:

- 11 рівнів кваліфікацій (Закон України «Про освіту»)
- Вища освіта – 6 (молодший бакалавр) – 7 (бакалавр)
– 8 (магістр) – 9 (доктор філософії / доктор мистецтв) – 10 (доктор наук – постдокторський рівень)
- Категорії НРК:
 - Інтегральна компетентність (коротка загальна характеристика, зрозуміла роботодавцям)
 - Знання
 - Уміння
 - Комунікація
 - Автономність та відповідальність

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Перелік галузей знань і спеціальностей (2015) – *ISCED / МСКО, EUROSTAT/Євростат*

- **29 галузей** (27 вузьких галузей (*Narrow field*) за
МСКО 2013; 22 вузькі галузі за *Євростат*)

- **121 спеціальність** (72 деталізовані галузі (*Detailed field*) за *МСКО 2013*; 79 деталізованих галузей за
Євростат)

(Таблиці відповідності напрямів, спеціальностей, МОН)

N освітніх програм = спеціалізацій

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон України «Про освіту»

Акредитація освітніх програм:

оцінювання освітньої програми на предмет

відповідності стандарту вищої освіти;

спроможності виконати вимоги стандарту та
досягти заявлених у програмі *результатів навчання*;

досягнення заявлених у програмі *результатів*
навчання

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон України «Про освіту»

- *Галузеві* рамки кваліфікацій (затверджуються КМУ)
- Формальна, **неформальна**, інформальна освіта
(«Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством»)
- Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників
(«Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, включаючи порядок оплати, умови і порядок визнання результатів підвищення кваліфікації, затверджується Кабінетом Міністрів України»)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон України «Про вищу освіту»

Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

- 1) системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (***система внутрішнього забезпечення якості***);
- 2) ***системи зовнішнього забезпечення якості*** освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;
- 3) ***системи забезпечення якості діяльності*** Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон України «Про вищу освіту»

Система внутрішнього забезпечення якості:

- 1) визначення *принципів та процедур* забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення *моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;*
- 3) *щорічне оцінювання* здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне *оприлюднення* результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу;
- 4) забезпечення *підвищення кваліфікації* педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон України «Про вищу освіту»

Система внутрішнього забезпечення якості:

- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів

Erasmus+

- *Пріоритетні напрями, визначені МОН України для відбору 2-х Структурних національних проектів у межах **Спеціального Вікна Еразмус+** - конкурс 2018:*

(1) Освіта дорослих – Навчання впродовж життя (LLL)

(2) Викладання та навчання – інновації, сучасні методи та технології

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

Категорія 1: Розвиток освітніх програм

- реформування програм (*трициклова система; трансфер кредитів; додаток до диплому тощо*)
- методи викладання та навчання, методології та педагогічні підходи, *вкл. результати навчання та ІКТ практики (гнучка навчальна траєкторія, змішані курси, віртуальна та реальна мобільність, практика тощо)*
- **мультидисциплінарність/міждисциплінарність**

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

Категорія 1: Розвиток освітніх програм

- **ОСВІТА** (*освітні науки; підготовка дошкільних учителів; підготовка учителів загальна та за предметами*)
- **ЖУРНАЛІСТИКА ТА ІНФОРМАЦІЯ** (*журналістика та репортаж; бібліотечна справа; інформаційні та архівні студії*)
- **БІОЛОГІЧНІ НАУКИ та пов'язані науки** (*біологія та біохімія*)
- **ІНЖЕНЕРІЯ** (*хімічні інженерія та технології; технології захисту навколишнього середовища; електрика та енергетика; електроніка та автоматика; механіка та металева індустрія; автомобілі, кораблі та літаки*)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

Категорія 1: Розвиток освітніх програм

- **ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЯ** (*харчові технології; матеріали (дерево, папір, пластик, скло); текстиль, одяг, взуття, шкіра; гірнича справа та видобуток*)

- **АГРОКУЛЬТУРА, ЛІСНИЦТВО, РИБНИЦТВО ТА ВЕТЕРИНАРІЯ** (*виробництво врожаю та тваринництва; виноградарство; лісництво; рибництво; ветеринарія*)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

Категорія 1: Розвиток освітніх програм

- **ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я** (*стоматологія; медицина; догляд та акушерство; медична діагностика та лікувальні технології; терапія та реабілітація; фармація; традиційна та доповнювальна медицина та терапія*)
- **СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ** (*WELFARE*) (*догляд за літніми людьми та дорослими з обмеженими можливостями; догляд за дітьми та молодіжні служби; соціальна робота та консультування*)
- **СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ/ЗАХИСТУ** (*військові та оборони; захисту осіб та власності*)
- **ТРАНСПОРТНІ СЛУЖБИ**

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

- ❑ **Категорія 2: Покращення менеджменту та діяльності ЗВО**
 - **УРЯДУВАННЯ, СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ ЗВО** (*управління людськими ресурсами, фінансовий менеджмент тощо*)
 - **УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СЛУЖБИ** (*академічні справи/навчально-методична робота, бібліотеки тощо*)
 - **ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЗВО** (*механізми визнання та мобільності*)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

❑ **Категорія 2: Покращення менеджменту та діяльності ЗВО**

- ПРОЦЕСИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

(розвиток механізмів та орієнтирів/зразків для забезпечення якості в різних сегментах вищої освіти (академічний зміст та служби)

- ВІДКРИТІСТЬ/СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ДОСТУП ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ

(вкл. незахищені групи людей та регіони)

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Національні пріоритети, визначені МОН України для відбору проектів за Програмою Еразмус+ до 2020 р.

Категорія 3: Розвиток сектору вищої освіти в суспільстві

- **РОЗВИТОК ШКІЛЬНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА РІВНІ ПІСЛЯСЕРЕДНЬОЇ НЕВИЩОЇ ОСВІТИ** (*реформування підвищення кваліфікації для вчителів, реформи в учительській професії*) **(1) (2)**

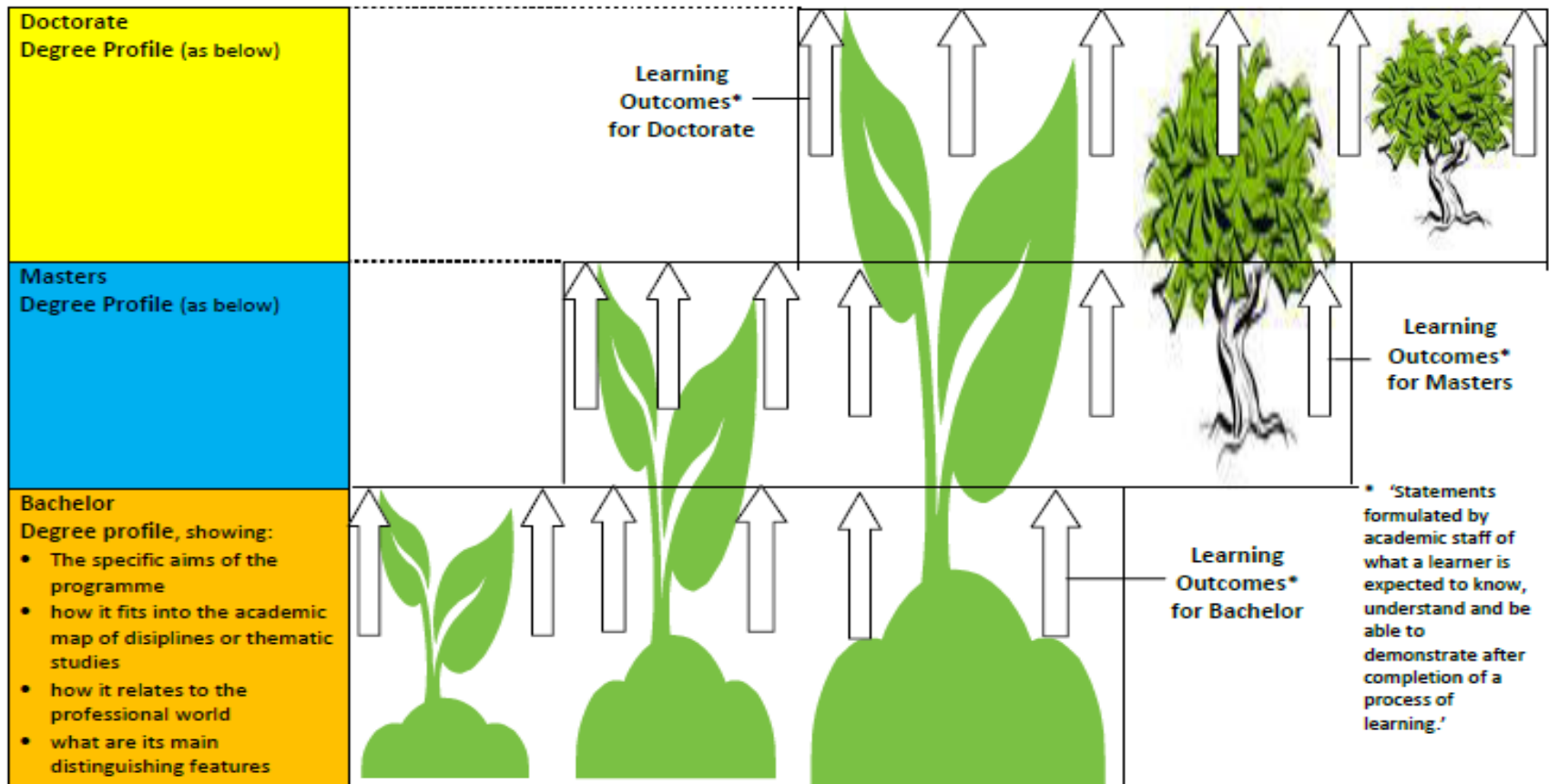
- **ВИЗНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ ТА РАМКИ КВАЛІФІКАЦІЙ** **(1) (2)**

- **ВИЗНАЧЕННЯ, ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ТА МОНІТОРИНГ ПОЛІТИКИ РЕФОРМ** (*політика, заснована на доказовій базі; фінансування освіти; урядування; забезпечення якості державного та приватного секторів вищої освіти; запровадження інструментів прозорості та стандартів і рекомендацій*)

Компетентності та результати навчання

Competences: 'a dynamic combination of knowledge, understanding, skills and abilities [...] formed in different course units and assessed at different stages'

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Методологія проекту ЄС Тюнінг:

- (1) Перевірка відповідності суспільним потребам, ресурсам ЗВО, консультації із зацікавленими сторонами, цікавість програми.
- (2) Визначення профілю освітньої програми.
- (3) Опис мети програми та результатів навчання.
- (4) Визначення загальних і фахових компетентностей.
- (5) Розроблення навчального плану.
- (6) Розроблення модулів і вибір методів викладання.
- (7) Визначення підходів до навчання та методів оцінювання.
- (8) Розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її постійного удосконалення.

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 1. Ініціація розроблення/модернізації освітньої програми та формування авторського колективу освітньої програми та визначення гаранта програми, передбачити постійну співпрацю з *роботодавцями* та *студентами* при підготовці програми.

Крок 2. Визначення потреби в освітній програмі – необхідності щодо модернізації існуючої або створення нової освітньої програми відповідно до вимог і запитів ринку праці, ринку освітніх послуг, особистості та суспільства.

Крок 3. Аналіз вимог і запитів роботодавців, випускників освітніх програм відповідної спеціальності (галузі знань) (Крок 2) і *професійних стандартів* (у разі їх наявності) щодо профілю фахівця (переліку необхідних і достатніх компетентностей).

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 4. Визначення переліку *компетентностей* фахівця, які необхідно розвинути/сформувані в процесі підготовки за освітньою програмою на основі результатів аналізу (Крок 3), що має складатися з *обов'язкових компетентностей* відповідно до *стандарту вищої освіти* (перелік компетентностей випускника за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти), та *додаткових компетентностей*, що визначають унікальність/відмінність/*міждисциплінарність* освітньої програми, з урахуванням результатів проекту ЄК Тюнінг і Національної рамки кваліфікацій, **досвіду європейських партнерів**

Крок 5. Визначення переліку запланованих *результатів навчання: нормативних* – відповідно до стандарту вищої освіти та *додаткових* – відповідно до переліку додаткових компетентностей.

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 6. Визначення *навчальних дисциплін/модулів*, що забезпечуватимуть досягнення запланованих нормативних і додаткових *результатів навчання*

Крок 7. Визначення форм атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою відповідно до стандарту вищої освіти.

Крок 8. Визначення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми.

Крок 9. Визначення *інституційної спроможності* ЗВО – вимагає консультацій з представниками адміністрації – забезпечити досягнення запланованих результатів навчання та їх оцінювання відповідно до форм атестації та системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 10. Авторський колектив має «пов'язати» визначені **компетентності та результати навчання** з навчальними дисциплінами/модулями, тобто вирішити:

- у межах яких навчальних дисциплін/модулів будуть досягнуті навчальні результати, спрямовані на формування певних компетентностей;
- яким має бути зміст навчальних дисциплін/модулів;
- які навчальні дисципліни/модулі є **обов'язковими** (тобто «ядром» освітньої програми, що забезпечує нормативні результати навчання), які **вибірковими**, які – для **вільного вибору** студентів (25 %).

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 11. Визначення в кредитах ЄКТС **обсягу навчального навантаження** студента, необхідного і достатнього для досягнення **нормативних і додаткових** результатів навчання, з урахуванням загального обсягу освітньої програми у кредитах ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти та обов'язкового забезпечення резерву – не менше **25 %** від загального обсягу освітньої програми в кредитах ЄКТС – на **навчальні дисципліни для вільного вибору студентами.**

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 12. Визначення стратегії досягнення результатів навчання за освітньою програмою (організація освітнього процесу, забезпечення якості, співпраця з роботодавцями в контексті практики, стажування, працевлаштування, організація самостійної роботи, досліджень тощо).

Крок 13. Обрання належних підходів, технологій і методів викладання та навчання й оцінювання результатів по завершенні навчання за навчальною дисципліною/модулем, здійснення розподілу часу між видами навчальної діяльності студента (лекціями, практичними, лабораторними заняттями, семінарами, самостійною роботою тощо) за навчальною дисципліною/модулем, визначення літературних та інших джерел з урахуванням Європейських партнерів

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендації щодо модернізації освітніх програм за проектами Еразмус+ на основі підходів ЄПВО та національного законодавства

Крок 14. Складання авторським колективом навчального плану освітньої програми, який визначає перелік навчальних дисциплін/модулів та кредити ЄКТС відповідно до результатів навчання, послідовність навчальних дисциплін/модулів та інших освітніх компонентів з урахуванням можливостей *академічної мобільності*.

Крок 15. Узгодження освітньої програми з відповідними кафедрами, підрозділами закладу та її затвердження Вченою радою та керівництвом

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Дякую за увагу!

Київ, вул.Бастіонна 9, 8 поверх, +380443322645/ 2866668

office@erasmusplus.org.ua www.erasmusplus.org.ua

Skype: erasmusplus_ua

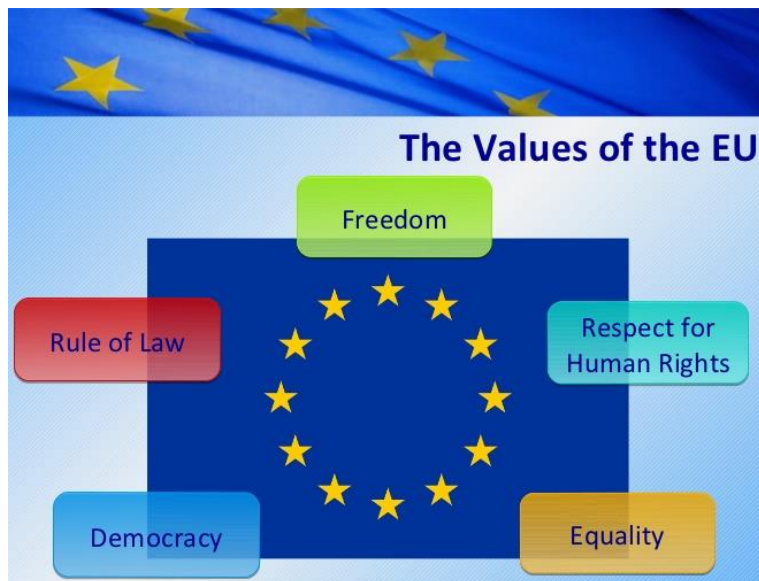
© При підготовці матеріалів використано презентації EACEA, HERE,
при будь-якому подальшому використанні матеріалів обов'язково вказувати джерело
Національний Еразмус+ офіс в Україні (проект ЄС)

Follow us at Facebook:

National Erasmus+ Office in Ukraine&HERE team

Together we can make difference!

Contact

- 🏠 9 Bastionna Str., fl.8
Kyiv, 01014, Ukraine
- 📠 +38 (044) 286-66-68
- ☎ +38 (044) 332-26-45
- 🕒 Mon-Fri 9:30-18:00
- ✉ office@erasmusplus.org.ua
- 📍 erasmusplus_ua

Looking forward to
fruitful collaboration and partnership!

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union